

Література

1. Каралкіна Н. В УжНУ відбулася перша Рада Міжнародного консорціуму університетів / Н. Каралкіна [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://pres.at.ua/news/v_uzhnu_vidbulasja_persha_rada_mizhnarodnogo_konsorciumu_universitetiv/2015-10-17-2878.

2. Когутич І. Європейські університети обговорювали в УжНУ спільні освітні програми / І. Когутич [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zaholovok.com.ua/jevropeiski-universiteti-obgovoryuvali-v-uzhnu-spilni-osvitni-programi>.

3. Меморандум про створення Міжнародного консорціуму університетів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/7335>.

4. Міжнародна науково-практична конференція «Мобільність освіти, інноваційна культура та соціальна відповідальність як ресурси конкурентоспроможності європейських університетів» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.acadmobility.uzhnu.edu.ua/>.

Соломенна Т.В.

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(м. Чернігів, Україна)*

ПОТРЕБА ЗМІН ДЛЯ ЄС: ПРОПОЗИЦІЇ Е.МАКРОНА

Ситуація в сучасному ЄС не виглядає стабільною. Продовження економічних негараздів, міграційна політика, Brexit, каталонська криза, посилення Росії – чинники, що дозволяють євроскептикам та їхнім прихильникам прогнозувати крах чи розпад єдиного європейського дому. Контекст сьогоденних подій європейського та міжнародного порядку денного обумовлює стурбованість багатьох лідерів та пересічних громадян ЄС. Потреба реформ очевидна, затребувана з середини представниками різних верств європейського суспільства. Так, президент Єврокомісії Ж.-К. Юнкер у щорічному зверненні до Європарламенту 13 вересня 2017 року висловився щодо майбутнього Європи [1]. Він присвятив свій виступ власному баченню сучасного ЄС, й не уникаючи проблемних тем, запропонував варіанти їх подолання. Не оминаючи гострих питань, Ж.-К. Юнкер представив оптимістичне бачення перспектив ЄС, які пов'язані з серйозними реформами та трансформаціями.

Проте, основним спікером реформ в ЄС став президент Франції Е. Макрон. В своїй передвиборній кампанії і в перших виступах діючого глави Франції – одного з лідерів ЄС, він наполягав на необхідності змін для об'єднаної Європи. Анонсуючи європейські реформи, визначаючи вразливі місця, запорукою їхньої успішної реалізації він вважає посилення франко-німецької вісі в ЄС. Тому виголошення програмної промови щодо майбутнього розвитку ЄС президент Франції Е. Макрон узгодив з датою виборів до бундестагу ФРН, призначених на 24 вересня 2017 року. Очікувана перемога коаліції ХДС/ХСС з наступним канцлерством А. Меркель, дозволяє перейти до практичної реалізації плану майбутніх реформ для ЄС.

Детальне бачення необхідних змін для Європи Е. Макрон представив 26 вересня 2017 року у Сорбонні [2]. Основне гасло його виступу визначено в назві – Європа має бути незалежною, єдиною, демократичною. Визнається доконаним фатом, що відсутність реформ та суттєвих трансформацій не зможуть забезпечити дієздатність європейському проекту в майбутньому.

Запропоновані у виступі аспекти змін стосуються різних сфер життя ЄС й очевидно стануть предметом серйозних дискусій серед країн-членів. Безпека та питання оборони, що включають теми кібербезпеки, боротьби з тероризмом, узгодженого контролю за європейськими кордонами та міграційну політику; створення загальної європейської армії, оборонного бюджету та європейської доктрини оборони. Такі масштабні завдання потребуватимуть серйозної трансформації відносини з НАТО та США, що приховує значний потенціал ускладнень як для міжнародної діяльності ЄС, так і серед країн-членів.

Спільний бюджет для єврозони, уніфіковане корпоративне оподаткування для фінансування загальних європейських потреб, скорочення чисельності складу Єврокомісії та запровадження нових європейських агентств, комітетів та фондів; екологія, енергетична політика та гармонізація освітянського простору середньої освіти – такі різні боки життя європейського суспільства потребують змін на думку Е. Макрона. Партнерство з ФРН на шляху реформ – одна з

обов'язкових умов успішності запропонованих пропозицій за авторським задумом.

Зустріч А. Меркель та Е. Макрона відбулася напередодні саміту ЄС з цифрових технологій у Таллінні 28 вересня 2017 року, на якій канцлер ФРН підтримала цей план. Президент Європейської Ради Д. Туск виступив з заявою про те, що він ретельно займається питаннями змін в ЄС на основі пропозицій Е. Макрона. Двосторонні та багатосторонні перемовини Д. Туска з представниками країн-членів ЄС, мають стати основою конкретного плану змін для подільного успішного розвитку ЄС [3].

План Е. Макрона був також підтриманий й президентом Європарламенту Антоніо Таяні, який вже висловився щодо основних пропозицій реформ. На думку ініціаторів реформ практичні зміни мають розпочатися в найближчі місяці, щоб до наступних виборів Європарламенту 2019 року європейські громадяни могли голосувати за покращення життя на фоні реальних змін та кардинальних зсувів в організації та практичної діяльності в установах ЄС. Перспективною виглядає ідея посилення франко-німецького альянсу і на думку європейських експертів «французьке управління безпекою у поєднанні з німецьким керівництвом економікою може дозволити перезавантажити франко-німецький політичний двигун, що необхідно для продовження розвитку ЄС» [4]. Переобрання канцлера Німеччини очевидно має посилити франко-німецьку вісь, яка через вихід Британії з ЄС залишає ФРН економічним та інтелектуальним двигуном спільного дому, а Франції важливо не втратити лідируючі позиції впливу на ситуацію, а за можливості очолити оборонну складову оновленого ЄС.

Прогнозувати повномасштабну реалізацію пропозицій Е. Макрона вкрай важко, бо на практиці завжди можлива суттєва корекція задуманого. І хоча діалог не обіцяє бути простим, зволікати з реформами в ЄС небезпечно не лише для стабільності, а й для власне існуванні спільного європейського дому.

Література:

1. Ж.-К.Юнкер. Виступ в Європарламенті 13 вересня 2017 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.euronews.com/2017/09/14/watch-juncker-state-of-the-union-live>
2. Initiative pour l'Europe. Une Europe souveraine, unie, démocratique, 26 septembre 2017, Paris // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.elysee.fr/declarations/article/initiative-pour-l-europe-discours-d-emmanuel-macron-pour-une-europe-souveraine-unie-democratique/>
3. Лидеры ЕС договорились на саммите в Таллинне реформировать сообщество по проекту Макрона // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/4605408>
4. Daniel Keohane. Le Macron's European Defense Doctrine // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/73246?lang=en>

Хан Є.В.

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(м. Київ, Україна)*

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ НА ПРИКЛАДІ БУДАПЕШТСЬКОГО МЕМОРАНДУМУ 1994 РОКУ

5 грудня 1994 року у Будапешті (Угорщина) Україна, Російська Федерація, Сполучені Штати Америки та Велика Британія підписали угоду (меморандум), згідно якого Україна офіційно позбувалася статусу ядерної держави, беручи на себе зобов'язання передати увесь свій ядерний потенціал державам-гарантам безпеки (було вивезено до РФ). Загальновідомий факт, але хочеться ще раз на ньому акцентувати. Україна була за потужністю третьою ядерною державою у світі (тактична та стратегічна ядерна зброя становила біля 5 000 одиниць). Зі свого боку Росія, США та Велика Британія мали гарантувати цілковиту безпеку, непорушність кордонів, суверенітету нашої держави. Через 10 років після підписання меморандуму одна з країн-учасниць (Російська Федерація) грубо порушила угоду, окупувала частину території України (АР Крим) та розв'язала війну на сході України. Зі свого боку США, Велика